

درس ۱۲: قید

دانش آموز عزیز نکات زیر را مطالعه و به تستهای مربوطه پاسخ دهید .

قید:

قید ، کلمه ای است که مفهوم فعل یا صفت یا کلمه ی دیگر را به زمان و مکان یا چگونگی و حالت ، مقید سازد .

مانند: هوشنگ پیوسته کار می کند، هرگز بیکار نمی نشیند. هر پرسش را عقلانه جواب می دهد.

ممکن است یک جمله دارای چند قسم از قیود باشد.

مانند: بهرام، امروز اینجا خوب کار کرد. امروز: قیدزمان اینجا: قید مکان خوب: قیدحالت

ممکن است قیدی بر سر قید دیگر افزوده شود.

مانند: محمود بسیار دیر به خانه بازگشت.

انواع قید

۱- **قید زمان:** ناگهان - دیروز - امروز - گاه - فردا - امسال - پیوسته - همیشه - دیشب - دیر - زود - همواره - بامداد - شب - روز - دوش

۲- **قید مکان:** درون - بیرون - برون - زبرین - میانگین - این جا - آن جا - هر جا - همه جا - نزدیک - جلو - عقب - بالا - پایین - چپ - راست - پیش - پس

۳- **قید چگونگی:** خوب - بد - زشت - زیبا - آسان - سخت

۴- **قید حالت:** نالان - دوان دوان - خندان - افتان و خیزان - پاورچین پاورچین - آرام آرام

۵- **قید مقدار:** بیش - کم - بسی - کمی - بس - اندک - زیاد - فراوان - بسیار خیلی آن قدر -

۶- **قید شک و تردید:** مگر - گویی - شاید - به نظرم - گویا - مثل اینکه - انگار

۷- **قید پرسش:** کی - کجا - چرا - مگر - چون

۸- **قید ترتیب:** یکان یکان - دسته دسته - پیاپی - دمادم - در آغاز - در انجام

۹- **قید تاکید:** بی گفتگو - ناچار - بی گمان - بی چند و چون - بدرستی - البته - لابد

۱۰- **قید تکرار:** دوباره - از نو - باز - دگر باره - بار دگر

نکته ۱: قید در جمله قابل حذف است . یعنی با حذف شدن قید معنی جمله عوض نمی شود .

مثال : تب داشتم دیروز و دیشب .

کلمه های دیروز و دیشب در اینجا قید می باشند که اگر حذف شوند در معنی جمله تغییری بوجود نمی آید .

نکته ۲: قید در جمله جای معینی ندارد . گاهی بعد از نهاد ، گاهی قبل از نهاد و گاهی بعد از مفعول و می آید .

تست

۱. در کدام گزینه ، قید وجود ندارد ؟

الف) این مرد بلند همت ، پیوسته در زندگی خویش دو هدف اساسی را دنبال می کرد

- (ب) اگر تلاش و همت او نبود ، بیشتر آن آثار ارزشمند از میان می رفت .
 (ج) هنوز سایه ی وحشت و خاطره ی تلخ قتل عام چنگیز از ذهن مردم ایران پاک نشده است
 (د) بار دیگر ، نگرانی و اندوه ، قلب مردم ایران را در هم فشرد .
۲. در کدام بیت کلمه ی مشخص شده قید نیست ؟
 الف) جدا شد یکی چشمه از کوهسار به ره گشت ناگه به سنگی دچار
 ب) به نرمی چنین گفت با سنگ سخت کرم کرده راهی ده ای نیکبخت
 ج) نشد چشمه از پاسخ سنگ سرد به کندن در استاد و ایلام کرد
 د) تو را پرواز بس زود است و دشوار ز نو کاران که خواهد کار بسیار
۳. در جمله ی زیر چند قید وجود دارد ؟ « هر جا که بروید، من هیچ گاه، دل زده نمی شوم و همیشه و همه جا ، حرف می زنم. »
 الف) ۱ ب) ۲ ج) ۳ د) ۴
۴. در کدام بیت قید وجود ندارد ؟
 الف) با خبر می شود به آرامی / از جهان و هر آن چه هست در آن ب) دوستان را نمی توانی یافت / آشنایی نمی توانی دید
 ج) تو که بیگانه نیستی با او / آشنای همیشه خوب کتاب د) گفت و گو با تو دارد از هر جا / گفت و گو با تو دارد از هر چیز
 ۵. با توجه به عبارت (باز هم پیش تر برویم ، این غرفه ها را نگاه کنید ، می توانید بگویید ازدحام مردم برای چیست ؟) کدام گزینه قید است ؟
 الف) ازدحام ب) غرفه ج) پیش تر د) مردم
۶. در عبارت (تازه مردم ، تنها خود و خانه ی خود را تمییز می کنند . اما من کوچه و محله ی دیگران را هم تمییز می کنم .) چند قید وجود دارد ؟
 الف) ۱ ب) ۲ ج) ۳ د) ۴
۷. در کدام گزینه ، کلمه ی (صبح) قید نیست ؟
 الف) هر روز صبح زود از خواب بر می خیزم . ب) او هم صبح به مدرسه می رود .
 ج) در این جا صبح مرا به خود می خواند . د) به هنگام صبح خورشید طلوع می کند .
۸. در کدام گزینه قید وجود ندارد ؟
 الف) ترس ، گاه بسیار خوب و پسندیده است . ب) شجاع کسی است که از مرگ و عاقبت کارهای بد بترسد .
 ج) علی با متانت در برابر خطر چاره جویی می کند . د) آن ها هر گز در زندگی به پیشرفت نمی رسند .
۹. در کدام گزینه قید وجود ندارد ؟
 الف) وقتی که خیلی تند شد تب ب) خورشید خوب و مهربان است
 ج) دنیا دوباره خوب و دلخواه د) تب داشتم دیروز و دیشب
۱۰. در عبارت (ناگهان ، جوان فقیری از گوشه ی مسجد بلند شد و رو به بقیه گفت : ای مردم ! اگر یک شتر و یک بز به من بدهید ، همه ی مشکلات حل خواهد شد .) چند قید وجود دارد ؟
 الف) ۱ ب) ۲ ج) ۳ د) ۴
۱۱. در کدام جمله قید وجود ندارد ؟
 الف) انسان هیچ گاه از کنجکاو ی و تکاپو دست نمی کشد . ب) به راستی چه رنج ها و خطر هایی را برای دانستن تحمل می کند !
 ج) تحمل مشکلات و سختی ها بسیار شیرین و دلپذیر است . د) یکی از اختراعات بزرگ انسان ، رایانه یا کامپیوتر است .
۱۲. در کدام گزینه قید در اول جمله قرار نگرفته است ؟
 الف) هنوز سایه ی وحشت قتل عام چنگیز از ذهن مردم ایران پاک نشده بود . ب) خواجه ، کار خویش را با حرکتی زیرکانه آغاز کرد .
 ج) در این هنگام ، طوفان دیگری وزیدن گرفت . د) بار دیگر ، نگرانی و اندوه ، قلب مردم را درهم فشرد .

۱۳. در عبارت (در یکی از ررزه‌ها ، رهگذری پشت شیشه ی بزرگ مغازه ایستاد . امید انتظار داشت که او زود برود ؛ ولی او نرفت و آرام وارد شد .) چند قید وجود دارد ؟
 الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۴ (د) ۵
۱۴. در کدام گزینه قید وجود ندارد ؟
 الف) چهل سال ، خلق را به خدای همی خواندی .
 ب) ساج را ببر و بیفکن و از او تخته کن .
 ج) نوح ندانست که کشتی چگونه کند .
 د) روزی ، نماز دیگر ، آب از تنور برآمد .
۱۵. در عبارت (نوح از کشتی بیرون آمد . چون آب فرو نشست . جهان نیکو شد . و آن خلق که با او بودند از هر جنس ، پزاکنده شدند .) چند قید وجود دارد
 الف) ۱ (ب) ۲ (ج) ۳ (د) ۴
۱۶. در کدام گزینه قید وجود ندارد ؟
 الف) گویی او نیز از سرانجام ناگوار اما پر شکوه سوار خود آگاه است .
 ب) آریو برزن و همراهان به بالای کوه رسیدند .
 ج) سنگ ها با قوت هر چه تمام تر به پایین کوه می غلتیدند .
 د) یکی از اسیران جنگی ، به اسکندر پیغام داد که من این راه را می شناسم .
۱۷. در کدام گزینه ، قید وجود ندارد ؟
 الف) بشد از جهان یکسره نا امید
 ب) بر آمد که بُد کودک آن جا به راز
 ج) همان گه بیایم چو ابر سیاه
 د) ولیکن همه موی بودش سپید
۱۸. در کدام گزینه قید بیشتری به کار رفته است ؟
 الف) شعله ها هزار رنگ اند و بخار لطیفی ، نرم و آهسته ، شیشه های پنجره ی کلبه را می پوشاند .
 ب) در روزهای آفتابی اسفند ماه ، زمستان کم کم آب می شود .
 ج) بهار به همه هدیه می دهد ، به درخت ها لباس سبز و به آسمان ، نسیم .
 د) بگویم : (بهار آمده است ؛ آن قدر آرام آمده است که متوجه نشده اید .
۱۹. در عبارت (از فردای آن روز ، دیگر هر گز خورشید از پس کوههای زیبای البرز ، طلوع نخواهد کرد .) چند قید وجود دارد ؟
 الف) ۱ (ب) ۲ (ج) ۳ (د) ۴
۲۰. در عبارت (دل آزرده به کنجی نشست و گریان همی گفت : مگر خُردی فراموش کردی که دُرُستی می کنی ؟) چند قید وجود دارد ؟
 الف) ۱ (ب) ۲ (ج) ۳ (د) ۴

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir